

Óhugnaligt kanningarúrslit:

Billakkarar seta heilsuna í váða — Annar hvør illa vardur móti skaðiligum evnum

— Nógvir hava sjúkuveyðkenni. Hava ongantíð sæð Arbeiðseftirlitið. Pengaviðurskifti størri týðning enn trygg-leikin

Bert helvtin av teimum, sum lakka bilar í Føroyum, arbeiða undir viðurskiftum, sum Arbeiðseftirlitið góðkennir. Hinir anda í seg organisk upploysingarevni, sum eru heilsuskaðilig.

Hetta visir ein kanning, sum fyra næmingar á Sjúkrasystaskúlanum gjørdur í summar.

Tær fyra, Ása Højsted, Katrin Isfeld, Olga Magnussen og Ása Róin, hava tosað við 65 billakkarar, ella 64% av teimum, sum hava hetta starv. Hinir vóru í summarfrí, tá kanningin bleiv gjørd. Úrslitið av kanningin er, at einans 13 av hesum 65 brúka dygdargóða vernd móti upploysingarevnum. Hesir 13 brúka trýstluftsmasku. 43 brúka kolfiltursmasku, 5 dustmasku og 4 hava onki fyri andlitið, meðan teir lakka bilar. Kolfiltursmaskur eru góðkend vernd. Men bert,

um arbeitt verður minni enn triggjar tímar um dagin. Kanningin visir, at 23 av teimum 43, sum brúka kolfiltursmasku, lakka bilar í meira enn triggjar tímar um dagin. Tað vil siga, teir fylgja ikki arbeiðaravndarlógini. Teir eru ikki nóg væl vardir móti teimum skaðiligu evnunum í lakkinum.

25 av teimum 65 lakka bilar í einum serligum rúmi ella kabinu. Men eitt tilíkt rúm er ikki nóg góð vernd í sær sjálvum. Tann, ið lakkar, má eisini hava masku fyri at verja seg móti upploysingarevnum.

Fleiri sjúkuveyðkenni

Samanumtikið: 33 av 65 eru nóg væl vardir. Men er so tosið um tæð skaðiliga, heilsuspillandi evni, annað enn tos? Hetta kannaðu sjúkrasysternæmingarnir eisini. Og úrslitið talar fyri seg: 39% av teimum, sum arbeiða yvir triggjar tímar um dagin við kolfiltursmasku, t.v.s. longur enn arbeiðaravndarlógini loyvir,

hava tvey ella fleiri sjúkuveyðkenni. Men einans 15% av teimum, sum fylgja lógini. Heili 45% av teimum, sum fylgja lógini um teir triggjar tímar, hava ongi sjúkuveyðkenni. Men bert 22% av hinum.

Men, verður lagt afturat í viðmerkingunum til kanningarúrslitið, um teir, sum arbeiða minni enn triggjar tímar, og hóast hetta hava nóg sjúkutekin, er at siga, at teir kenna seg illa upplagdar og eru trongir, har trongd ikki er eitt eitrandi sjúkuveyðkenni.

Misnøgdir við eftirlitið

Bæði lógir og reglugerðir eru fyri at verja teir, sum arbeiða á bilverkstøðunum, móti heilsuvanda. Men eftirlitið við, at hesar verða fylgdar, er alt ov vánaligt, fingur tær fyra at vita á ferð síni kring landið. Misnøgdir við hetta er stór. »Vit hava ongantíð sæð Arbeiðseftirlitið her« var svarið, tær fingur.

Men, tað er ikki tí, Arbeiðseftirlitið ikki vil. Orsøkin er manningartrot.

Bert halvt triðja fólk er sett at ansa eftir, at arbeiðaravndarlógin verður fylgd. Og, sum sjúkrasysternæmingarnir siga, tæy hava nóg mikið at kanna viðurskifti á teimum stóru arbeiðsplássunum og góðkenna nýggj virki. Arbeiðseftirlitið noyðist tí at seta fremst til dømis flakavirkini. Tað hevur hvørki tíð ella orku til so lítil arbeiðspláss sum bilverkstøð.

Í niðurstøðini av kanningin verður sagt, at teir, sum lakka bilar, meira enn so vita um heilsuvandan, sum kann standast av vánaligari vernd. Men ofta stríða áhugamálini hjá arbeiðsgevara og sveinum hvørt móti øðrum. Figgjarviðurskiftini hava ofta meira at siga fyri verkstøðini enn trygg-leikin. Men hetta hevur helst samband við, at serliga teir kronisku skaðarnir eru nakað, ein bert hevur lisið um og heldur, at einans onnur fáa. Eisini má hugast um, at billakking ikki hevur nóg ár á baki her í landinum, endar niðurstøðan av kanningin.

Monica och Morgonstjärnan farin á ferð

Barnabókin »Monica och Morgonstjärnan«, sum Ebba Hentze hevur skrivað, skal nú eisini lesast upp í finska útvarpinum.

Finska útvarpið hevur vent sær til rit-høvundan, og spurt, um tað kann fáa loyvi at lesa søguna upp í seks partum í desember mánað, er okkum upplýst.

Fyri stuttum spurdi svenska útvarpið um tað sama. Í svenska útvarpinum skal søgan um Moniku og Morgonstjernuna lesast í november.

Barnabókin er higartil bert komin út á svenskum, men kemur í heyst og í vetur á danskum og føroyskum.

Timburhandil har elverkið var

SEV hevur selt ogn sína, eitt 650 m² stórt grundstykki og ein elverksbygning, á Sandi. Bygdarráðið hevur keypt hana fyri 70.000 kr.

Bygdarráðsformaðurin á Sandi, Jákup Birgir Mohr, upplýsir, at ætlanin er at útleiga ognina. Samráðingar eru í løtuni við Havnar Timburhandil um leigumál og miðað verður móti at tað skal koma í lag 1. november.

Tað eru nú nógvar ársíðni, at motorarnir á

elverkinum á Sandi vórðu steðgaðir. Sandoyggjin fær streym úr Vestmanna. Ætlanin er at leggja eina linju afturat úr Vestmanna yvir Hest í Sandoyinna.

Í samband við keypið átók bygdarráðið sær at útvega SEV eitt annað øki í oynni. Jákup Birgir Mohr sigur, at hetta er eydnast. Bygdarráðið hevur keypt eitt 1000 m² stórt øki frá privátfólki í Skopunar kommunu, norðanfyrir Hálsavetnini.

	Ongi sjúkuveyðkenni	Eitt ella tvey	Fleiri enn tvey	í alt
Við kabinu	6 (50%)	3 (25%)	3 (25%)	12
Uttan kabinu	8 (26%)	15 (48%)	8 (26%)	31

43 billakkarar av teimum 65, sum kanningin umfatar, brúka kolfiltursmasku. Av teimum arbeiða 12 í kabinu, sum ger trygdina betri. Kortini hava 6 teirra sjúkuveyðkenni. Men allir 6, uttan ein, arbeiða longur enn triggjar tímar um dagin.

	Ongi sjúkuveyðkenni	Eitt ella tvey	Fleiri enn tvey
Undir 3 tímar	45%	40%	15%
Yvir 3 tímar	22%	39%	39%

Her sæst væl, hvussu úrslitið blivur, tá markið, triggjar tímar, ikki verður hildið.

Framhald av síðu 1

sáttmála, var samgongufundur í Tinganesi, hvar ein maður kom og brestir hurðina aftur í fundarhølinum og stóð uttanfyri og bannaði um nakrar motorar, sum keypast skuldu. Hesin maður var Óli Breckmann.

Sagt verður, at ætlanin er at niðurleggja Starvsmannafelagið. Aftur

kemur ynskidreymurin fram um av øllum alvi at knasa ein felagsskap, ið roynir at vinna limunum tær bestu sømdir, eins og at fáa skipað viðurskifti millum felag og arbeiðsgevara.

At vit eru á røttu leið, ber besta prógv við tann umtala, hetta felag fær í Dagblaðnum.

Vit kenna ongar ætlanir

um stovnan av nøkrum nýggjum felagi, og Dagblaðið er ikki tað rætta forumið til at taka eina slíka avgerð.

Ført verður eisini fram, at limir eru ónøgdir við limagjaldið, sum er 2% av bruttolønini.

Á hvørjum ársaðalfundi verður limagjaldið ásett, og er tað limirnir, ið gera hetta.

Óli fær tvær ferðir starvsmannaløn

Endamálið við hesi grein kann sostatt bert vera eittans: At skapa ósning við at ganga uttanum veruleikan og ikki seta seg inn í viðurskiftini.

Men hvør er hesin maður, sum ferir ein slíkan penn? Jú, hesin sami Óli Breckmann fær eftir

einum danskum sáttmála 2 ferðir ta løn, ið eitt starvsfólk fær. Alt við at fotokopiera ein danskan sáttmála.

Og hvør betalar hesa lønina? Jú, tann føroyski landskassin.

Her kemur einki tjóðskaparsinni fram, tá tað er um egin viðurskifti, og her er heldur ikki talan um at mersgúgva tann føroyska

landskassan, tá ein sjálvur kravur danska løn fyri at arbeiða í sínum egna landi.

At enda skal bert verða viðmerkt, at eg ikki ætli mær út í nakað blaðtjak við Óla Breckmann um viðurskifti viðvíkjandi Starvsmannafelagnum, tá hesin felagsskapur hevur onnur forum til hetta endamál.